

มนุษย์กับครอบครัว

บทนำ

คนเราเกิดมาบนโลกนี้ล้วนต้องมีครอบครัว ซึ่งองค์ประกอบของสมาชิกครอบครัวได้แก่ พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติสนิท ปู่ย่า ตายาย มนุษย์จึงมีความใกล้ชิดกับครอบครัวเพราะเป็นสถาบันแรกทีสอนให้รู้จักกับความรัก ความอบอุ่นตลอดจนการเรียนรู้ความเชื่อทัศนคติต่างๆ ครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การปฏิบัติตน ระเบียบแบบแผนต่างๆ เปรียบดั่งเป่าหลมมเบี่ยงตันให้กับบุคคล

ประเภทของครอบครัว

ครอบครัว

ครอบครัว คือ การที่คนตั้งแต่สองคนมาอยู่ด้วยกันมีความสัมพันธ์กันโดยการแต่งงาน หรือ กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กันโดยสายโลหิต

ประเภทของครอบครัว

1. **ครอบครัวเดี่ยว** หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และบุตร มีพื้นฐานมาจากการแต่งงานสามารถพบเห็นได้ทั่วไป

2. ครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบไปด้วยครอบครัวเดี่ยว พ่อ แม่ ลูก หรือญาติ นอกจากนี้ครอบครัวขยายอาจเป็นลักษณะครอบครัวที่มีพ่อแม่มีภรรยามากกว่า 1 คน

หน้าที่ของครอบครัว

หน้าที่ของครอบครัว

1. **หน้าที่สร้างสรรค์สมาชิก** ครอบครัวมีหน้าที่สร้างสมาชิกใหม่ขึ้นทดแทนสมาชิกเดิมที่จากไปเพื่อสืบวงศ์ตระกูลต่อไป แต่ก็ต้องตั้งอยู่บนความสมดุลกับสังคมถ้ามากเกินไปก็จะทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา

2. **หน้าที่อบรมสั่งสอนระเบียบของสังคม** ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีหน้าที่และบทบาทในการอบรมสั่งสอนที่สำคัญที่สุด โดยมุ่งเน้นให้รู้จักค่านิยมพื้นฐานทางวัฒนธรรม การพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และการปรับตัวเข้ากับสังคม

3. **หน้าที่ให้ความรักและความอบอุ่น** ครอบครัวเป็นแหล่งสำคัญในการให้ความรักความอบอุ่นและกำลังใจแก่สมาชิกเพื่อให้สามารถต่อสู้และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตในสังคมได้

4. **หน้าที่กำหนดสถานภาพ** เมื่ออยู่ในครอบครัว สมาชิกทุกคนจะมีสถานภาพที่ถูกกำหนดขึ้นโดยกำเนิดเช่น เพศ เชื้อชาติ ศาสนา เชื้อชาติ สัญชาติ ลูกคนโต และสถานะในครอบครัวรวมถึงในวงสังคม

5. **หน้าที่ปกป้องคุ้มครองหรือเลี้ยงดูผู้เยาว์** ครอบครัวจะทำหน้าที่ดูแลปกป้องและพัฒนาสมาชิกที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และให้การศึกษา

6. **หน้าที่ทางเศรษฐกิจ** สมาชิกในครอบครัวทุกคนถือเป็นหน่วยการผลิตที่สำคัญ ทุกคนจะต้องทำงานและแบ่งผลผลิตซึ่งกันและกัน เช่น พ่อแม่จะทำมาหากินเพื่อเลี้ยงลูกในวันเด็กแต่พอในวัยหนุ่มสาวลูกก็จะทำมาหากินเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่

7. หน้าที่ทางการศึกษา ครอบครัวเป็นแหล่งการศึกษาแห่งแรกของสมาชิก แต่เมื่อถึงวัยต้องรับการศึกษาในโรงเรียน ครอบครัวก็มีหน้าที่ต้องส่งสมาชิกเข้าเล่าเรียนศึกษา โดยต้องให้การสนับสนุนในเรื่องการศึกษา เพื่อให้มีความรู้เพื่อที่สามารถจะประกอบอาชีพได้ในอนาคต

8. หน้าที่ทางศาสนา ครอบครัวต้องมีหน้าที่ในการปลูกฝังให้เลื่อมใสในศาสนา ประจำชาติและส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนา เพื่อให้เป็นคนดีของสังคม

หน้าที่ของครอบครัวที่เป็นบ่อเกิดความขัดแย้ง

1. **ทรัพย์สินและมรดก** ครอบครัวมักมีความขัดแย้งเรื่องทรัพย์สินและการสืบมรดก สมาชิกมักแตกสามัคคีเนื่องมาจากการแก่งแย่งทรัพย์สินเงินทองกันเอง
2. **เพศชายเป็นใหญ่** ครอบครัวที่ครอบงำด้วยเพศชาย มีบทบาทและสิทธิพิเศษมากกว่าเพศหญิง เพศชายสะสมเงินทองไว้ในตระกูล ต่างกับเพศหญิงที่ต้องแต่งงานออกจากบ้านไป
3. **เผ่าพันธุ์และเชื้อชาติ** รวมถึง ภูมิหลัง ฐานะ เชื้อชาติ ฐานะันดร ครอบครัวอาจมีตัวแปรบุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวนำไปสู่ความขัดแย้ง เช่น เขย สะใภ้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

ทฤษฎีความเหมือน

ชายหญิงมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกันในด้านต่าง การศึกษา อาชีพ เชื้อชาติ วงศ์ตระกูล รสนิยม ซึ่งมักเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของความสัมพันธ์

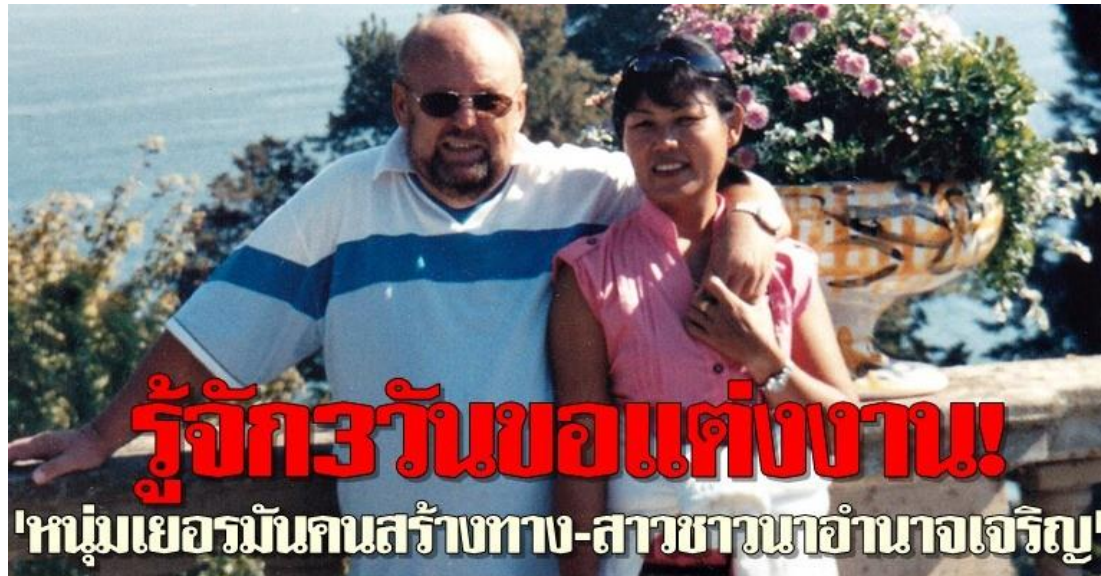
ทฤษฎีความแตกต่าง

ทฤษฎีนี้จะมี ความแตกต่างไปจากทฤษฎีแรก โดยชายหญิงจะเลือกคู่แต่งงานที่มีความแตกต่างจากตนเองทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจส่วนตัว ความแตกต่างทำให้เกิดประสบการณ์

ทฤษฎีส่วนเติมเต็ม

ทฤษฎีนี้อธิบายได้ว่าชายหญิงเลือกคู่ครองในสิ่งที่ตนขาดหาย การวิจัยของดร. รัตนา บุญมัยยะ มหิดล เรื่อง” ภรรยาฝรั่งความสัมพันธ์ของผู้หญิงไทยกับผู้ชายต่างชาติ การที่หญิงไทยชาวอีสาน25% แต่งงานกับชาวสวิตสรุปได้ว่าสาวไทยฐานะยากจนมีหนี้สิน ครัวเรือนสูงชาวต่างชาติผ่านการแต่งงานมาแล้วรู้สึกเหงาว่าแห้วต้องการการดูแลเมื่อมาเจอกันสาวอีสานอดทนใจดีเอาใจเก่งผู้ชายเติมเต็มความเหงาหญิงไทยมีฐานะมั่นคงขึ้นเมื่อมาเจอกันจึงเติมเสริมกัน

กรณีศึกษา

วงจรชีวิตครอบครัว

การแต่งงานใช้ชีวิตคู่

ปกติเมื่อชายหญิงรู้จักคุ้นเคยกันดีจึงตัดสินใจแต่งงานจดทะเบียน
สมรสกำเนิดทายาทประคับประคองให้ชีวิตคู่ตลอดรอดฝั่งโดยอาศัยความ
รักความเข้าใจ แต่การดำเนินชีวิตคู่อาจเกิดปัญหาการหย่าร้างได้เมื่อเกิด
ปัญหาเหล่านี้

ปัญหาในชีวิตคู่ที่นำไปสู่การหย่าร้าง

1. ความเห็นแก่ตัว การใช้ชีวิตในปัจจุบันต่างคนต่างออกไปทำงานนอกบ้านทำให้คำนึงถึงความสุขส่วนตนมากกว่าครอบครัวและลูก
2. หมดความรักใคร่ ถ้าความรักเริ่มต้นด้วยความฉาบฉวยมักจบด้วยสิ่งเดียวกัน
3. ความตึงเครียด การใช้ชีวิตในปัจจุบันต่างคนต่างออกไปทำงานนอกบ้าน จึงให้เวลากับครอบครัวลดลง รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ปัญหาเงิน ไม่มีเวลาเลี้ยงลูก
4. การหย่าร้างเป็นเรื่องปกติ การหย่าร้างเป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้นเมื่อสามารถแก้ปัญหาชีวิตคู่ได้
5. ปัญหาอื่นๆ ตกงาน นอกใจ ติดการพนัน

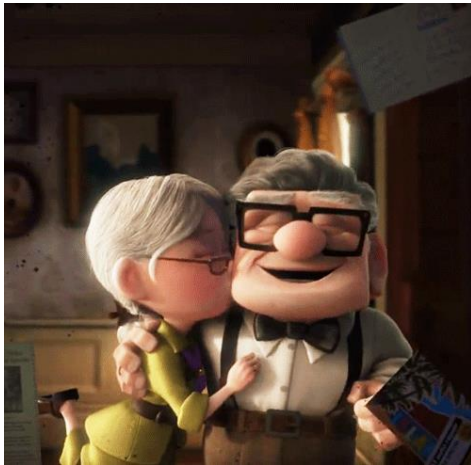
การกำเนิดบุตร

การกำเนิดบุตรในแต่ละประเทศย่อมมีความแตกต่างในสหรัฐอเมริกามีค่าใช้จ่ายของบุตรสูง 200,000 เหรียญต่อคน ในซีกโลกตะวันออกการกำเนิดบุตรมากกว่า 3 คน เพราะขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร การมีบุตรน้อยจะทำให้บุตรมีคุณภาพทั้งในด้านความรัก โภชนาการ การศึกษา

การใช้ชีวิตบั้นปลาย

เมื่อครอบครัวดำเนินไปเมื่อคู่รักมีอายุมากกิจกรรมทางเพศต่างๆลดลง บุตร
โตจนสามารถทำงานได้แล้วความสุขอยู่ที่มีหลานๆคอยชื่นชม อาจมีปัญหาสุขภาพบ้าง
การจากไปของคู่รัก ความเหงาหว่าเหว่

ปัญหาครอบครัว

1. การแยกกันอยู่ชั่วคราว เนื่องจากภาระงาน การทะเลาะเบาะแว้ง ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการนอกใจได้
2. การไม่มีบุตร ครอบครัวและญาติอาจตั้งความหวังกับการมีทายาท แต่กลับไม่มีทายาทเพราะมีสาเหตุต่างๆ เช่น อุปสรรคทางการเงิน ไม่มีเวลาคอยเลี้ยงดู เป็นหมัน
3. การมีบุตรผิดปกติ การที่ลูกเกิดมาผิดปกติไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายจิตใจ เช่น พิการ โปलीโอ ปัญญาอ่อน สมาธิสั้นทำให้ครอบครัวมีความสุขไม่เท่าที่ควร
4. การเจ็บป่วย การเจ็บป่วยในครอบครัวย่อมนำมาซึ่งความทุกข์รวมทั้งบ่อเกิดปัญหาทางการเงิน

ปัญหาครอบครัว

5. การนอกใจ ไม่ว่าฝ่ายหญิงหรือชายที่นอกใจจะนำไปสู่การทะเลาะ ความโกรธแค้น และการหย่าร้าง
6. ความตาย ความตายของคนในครอบครัวย่อมนำมาซึ่งความเศร้าเสียใจ และอาจมีปัญหการแบ่งมรดก
7. ความรุนแรงในครอบครัว การโมโหหงุดหงิด การประชดประชน บั้งตั้ง การมีปัญหาวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ ผู้หญิง และเด็กมักเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว
8. การตกงาน การทำงานที่ขาดความมั่นคงทางรายได้ทำให้นำไปสู่ ความเครียด การทะเลาะเบาะแว้ง
9. การหย่าร้าง เกิดจากทุกสาเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ครอบครัวทางเลือก

ครอบครัวทางเลือก

1. การอยู่เป็นโสด

ปัจจุบันแนวโน้มของการอยู่เป็นโสดมีมากขึ้น อาจมีสาเหตุจากการต้องการเป็นอิสระ ไม่ต้องรับผิดชอบ ไม่พร้อมด้านการเงิน โดยเฉพาะผู้หญิงมีแนวโน้มอยู่เป็นโสดมากขึ้น เพราะมีการศึกษาสูงขึ้น หาผู้ชายที่เหมาะสม ยาก อายุมากขึ้น

ครอบครัวแบบมีหัวหน้าครอบครัวคนเดียว

เป็นลักษณะที่ครอบครัวประเภทนี้มักดูแลลูกโดยพ่อหรือแม่ แต่ส่วนใหญ่ มักเป็นแม่ อาจมาจากพ่อแม่เสียชีวิต แม่ต้องไม่ได้ตั้งใจ การหย่าร้าง และมักอาศัยอยู่กับเครือญาติ ทำให้เด็กเกิดปัญหาการขาดความรักความอบอุ่น แต่ทั้งนี้ยังไม่มี การทำงานวิจัยชิ้นไหนที่สรุปว่าเด็กที่มาจากครอบครัวแบบนี้เป็นเด็กมีปัญหา แต่มีการ วิจัยที่สรุปชัดว่าเด็กที่พ่อแม่ที่ทะเลาะเบาะแว้งจะมีปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรม

การอยู่ร่วมกัน

การอยู่ร่วมกันหรือ อยู่ก่อนแต่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่พบมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากประเทศตะวันตก โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษา การอยู่ร่วมกันลักษณะนี้อาจเหมาะกับบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว

ฝ่ายสนับสนุนเห็นว่าการอยู่ร่วมกันสามารถลดปัญหาเพราะทั้งคู่ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันสามารถลดปัญหาการหย่าร้างได้

ฝ่ายค้านเห็นว่าการอยู่ร่วมกันอาจไม่นำไปสู่การแต่งงาน สร้างนิสัยที่ไม่มีการรับผิดชอบ เพราะฝ่ายชายไม่ต้องสร้างพันธะเหมือนการแต่งงานและการเอาเปรียบทางเพศ

คู่เกย์ และเลสเบี้ยน

ปัจจุบันในทุกสังคมมีการเคลื่อนไหวถึงสิทธิเสรีภาพของเพศทางเลือกในระดับมากขึ้น ประเทศแรกที่มีการให้เพศที่สามแต่งงานให้ถูกต้องตามกฎหมายคือเดนมาร์กในปี ค.ศ 1989 ต่อมาคือใน นอร์เวย์ และสวีเดน ซึ่งทำให้มีสิทธิเหมือนสามีภรรยาทั่วไป คือ ทรัพย์สิน ภาษี บุตร สวัสดิการสังคม

เหลือเชื่อ สองพ่ออังกฤษผ่าตัดแปลงเพศใช้ชีวิตเป็นเลสเบี้ยน

"เดลี เทเลกราฟ" รายงานเมื่อวันที่ 5 ก.ย.ตีแผ่เรื่องราวของ นางเจนนี่ แอน บิชอฟ วัย 62 ปี หรือพอล และนางอีเล็น ฮาร์ท หรืออีเล็น วัย 65 ปี สองชายชาวอังกฤษ ซึ่งแต่งงานและมีลูกด้วย หันไปใช้ชีวิตคู่รักเลสเบี้ยนจากการผ่าตัดแปลงเพศ และใช้ชีวิตคู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยทั้งสองได้ผ่าตัดเปลี่ยนฮอร์โมนเป็นเพศหญิง สวมชุดผู้หญิง แต่งหน้าทาปาก และสวมวิกเป็นผู้หญิง

ขณะที่เจนนี่ และอีเล็น เปิดใจให้สัมภาษณ์ว่า พวกเธอตัดสินใจแปลงเพศเป็นหญิงเพราะคิดว่าเกิดมาผิดร่าง รวมทั้งเคยใช้ชีวิตคู่อย่างผู้ชายมาแล้ว และก็มีลูกโตเป็นหนุ่มสาวแล้ว พร้อมทั้งระบุว่า ดังนั้นมันจึงเป็นเวลาที่พวกเธอจะต้องเป็นในสิ่งที่ควรจะเป็น สำหรับพวกเธอแล้วคิดว่า ตัวเองเป็นเพียงคู่รักต่างเพศเท่านั้น ไม่ใช่เลสเบี้ยน และความสัมพันธ์ของพวกเธอออกเป็นเรื่องเข้าใจค่อนข้างยาก แต่พวกเธอก็ใช้ชีวิตคู่เหมือนเลสเบี้ยนทั่วไป ชีวิตทั่วไปของพวกเธอชอบออกไปเดินด้วยกัน หรือทำสวนหรือทำงานบ้านด้วยกัน นอกจากนี้ พวกเธอยังนอนร่วมเตียงเดียวกัน และชีวิตคู่ทางเพศที่ดีด้วย

สรุป

ครอบครัวในปัจจุบันเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการ
รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตะวันตก สื่อ เทคโนโลยี เข้ามาแทนที่ความ
ใกล้ชิดในครอบครัวส่งผลให้ครอบครัวเกิดปัญหาต่างๆมากขึ้น นำไปสู่
การหย่าร้าง และจากสถิติที่ประชากรในอนาคตจะเป็นคนชราเพิ่มมาก
ขึ้น และอาจลงเอยที่สถานสงเคราะห์